

Digitalna vezja

UL, FRI

P8 Sekvenčna vezja -Registri, Števci (2)

Registri

➤ Tipi

- PIPO – paralelni vhod/paralelni izhod
- PISO – paralelni vhod/serijski izhod
- SISO – serijski vhod/serijski izhod
- SIPO – serijski vhod/paralelni izhod

➤ Funkcija registra

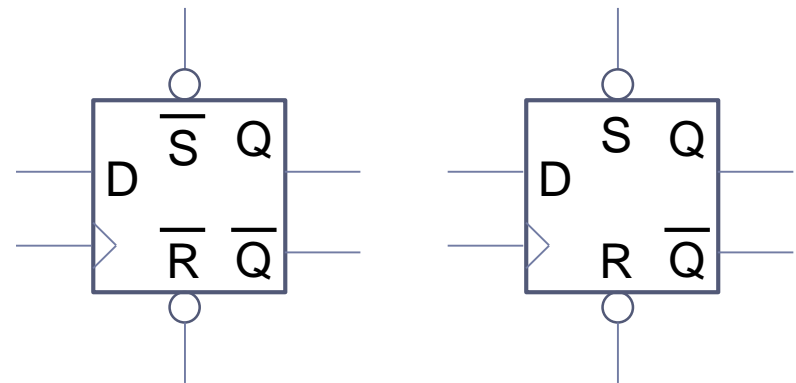
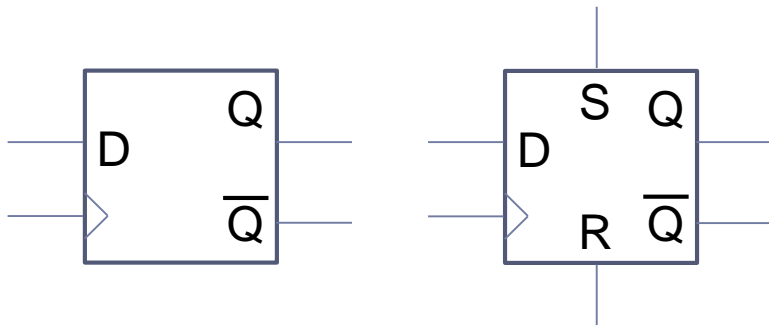
- Shranjevalni
- Pomikalni
- Univerzalni

➤ Števci

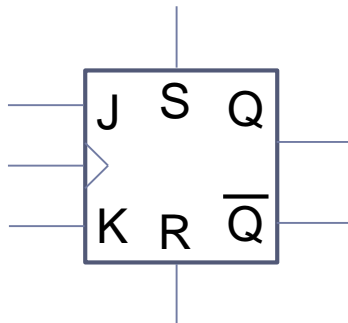
- Modul
- Korak
- Način

Pomnilne celice

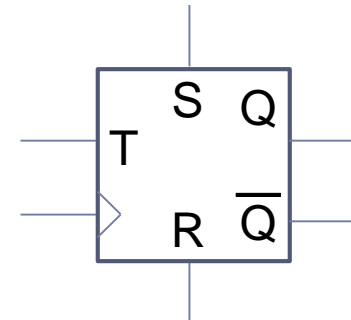
- S=1 (asinhronski Set), tudi PR
- R=1 (asinhronski Reset), tudi CLR
- D pomnilna celica

- JK pomnilna celica

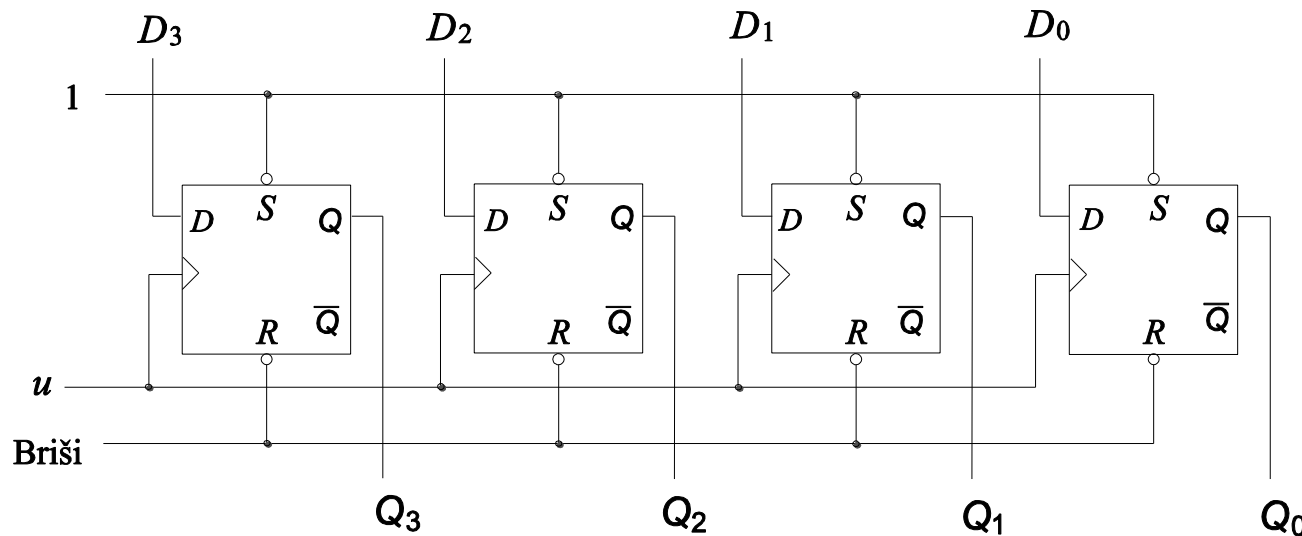

- T pomnilna celica

Shranjevalni register

- 4-mestni shranjevalni register (PIPO)
- Podatek se nahaja na vseh D_3, D_2, D_1, D_0
- Vpisana vsebina se pojavi na izhodih Q_3, Q_2, Q_1, Q_0
- Asinhronski vhoda R, S – izhodi se spremenijo neodvisno od signala u
  - Reset ($R=0$) - brisanje registra: $Q_3 = Q_2 = Q_1 = Q_0 = 0$, če je signal Briši=0.
  - Set ($S=1$) – ni uporabljen v registru

Pomikalni registri

Pomik desno:

y_3 – vpiše se konstanta 0

y_2 – vpiše se y_3

y_1 – vpiše se y_2

y_0 – vpiše se y_1

t	y_3	y_2	y_1	y_0
0	1	0	1	0
1	0	1	0	1
2	0	0	1	0
3	0	0	0	1
4	0	0	0	0

Pomik levo:

y_3 – vpiše se y_2

y_2 – vpiše se y_1

y_1 – vpiše se y_0

y_0 – vpiše se konstanta 1

t	y_3	y_2	y_1	y_0
0	1	0	1	0
1	0	1	0	1
2	1	0	1	1
3	0	1	1	1
4	1	1	1	1

Ciklični pomik desno:

y_3 – vpiše se y_0

y_2 – vpiše se y_3

y_1 – vpiše se y_2

y_0 – vpiše se y_1

t	y_3	y_2	y_1	y_0
0	1	0	1	1
1	1	1	0	1
2	1	1	1	0
3	0	1	1	1
4	1	0	1	1

Ciklični pomik levo:

y_3 – vpiše se y_2

y_2 – vpiše se y_1

y_1 – vpiše se y_0

y_0 – vpiše se y_3

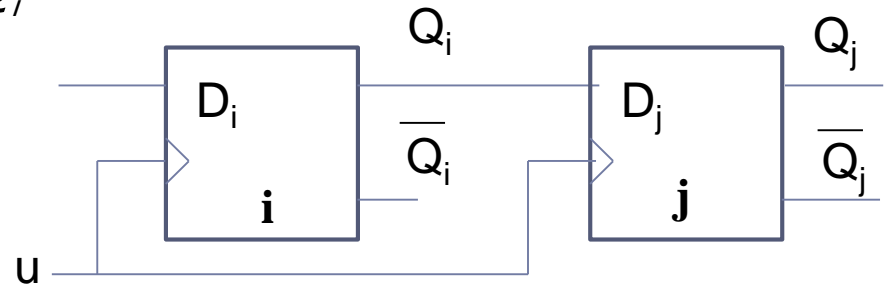
t	y_3	y_2	y_1	y_0
0	1	0	1	1
1	0	1	1	1
2	1	1	1	0
3	1	1	0	1
4	1	0	1	1

Pomik desno

► Pomnilna celica D

$Q_i(t)$	$Q_j(t)$	$Q_j(t+1) = D$
0	0	0
0	1	0
1	0	1
1	1	1

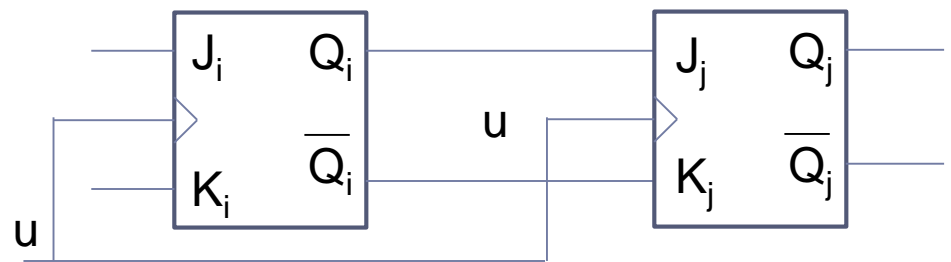
$$D_j = Q_i$$

► Pomnilna celica JK ($Q_j(t+1) = Q_i$)

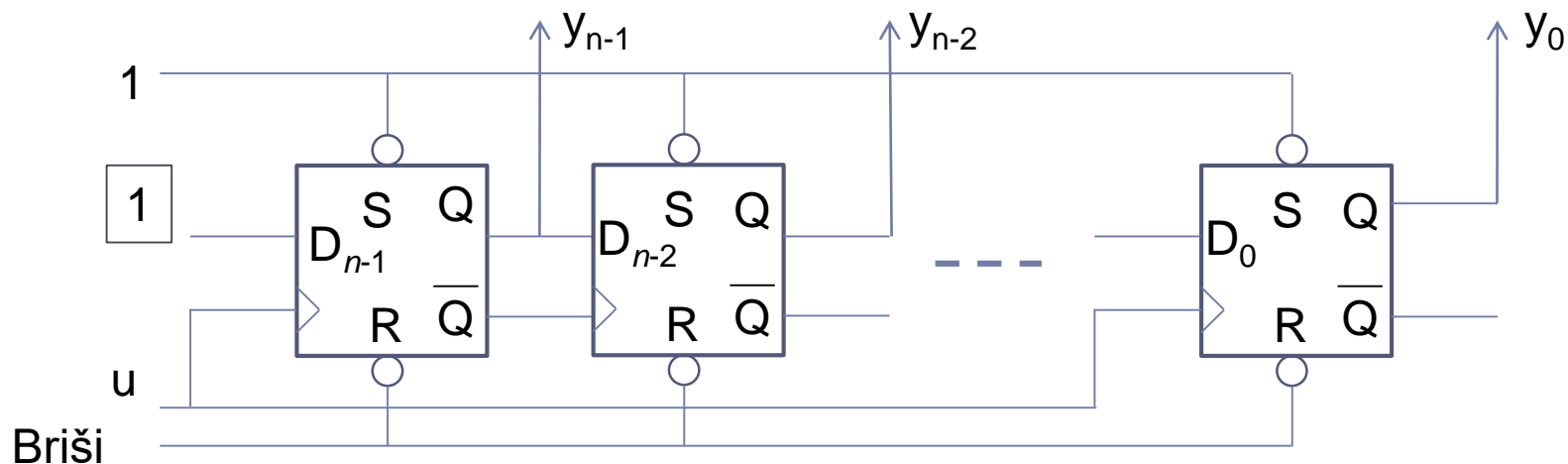
$Q_i(t)$	$Q_j(t)$	$Q_j(t+1)$	J	K
0	0	0	0	1
0	1	0	0	1
1	0	1	1	0
1	1	1	1	0

$$J_j = Q_i \quad K_j = \overline{Q_i}$$

Pomikalni register (n bitov)

- Pomik desno:
  - na mesto $n-1$ se vpiše 1
  - po n -korakih so na vseh izhodih registra same enice.
- D pomnilne celice:
  - $D_{n-1} = 1, D_{n-2} = D_{n-1}, \dots, D_0 = D_1$
  - Vhod Briši ($R=0$)

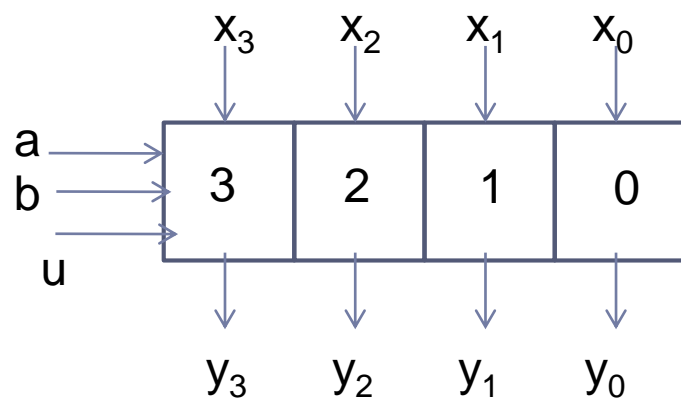

Univerzalni register

4- bitni univerzalni register: y_3, y_2, y_1, y_0

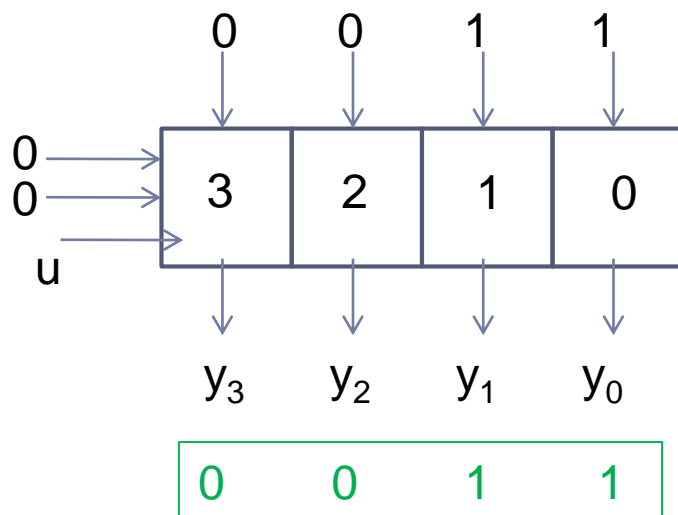
4 funkcije, ki so določene z vhodom a in b:

- a) $a=0, b=0$: Vpis
- b) $a=0, b=1$: Set
- c) $a=1, b=0$: Reset
- d) $a=1, b=1$: Ciklični pomik desno (CPD)

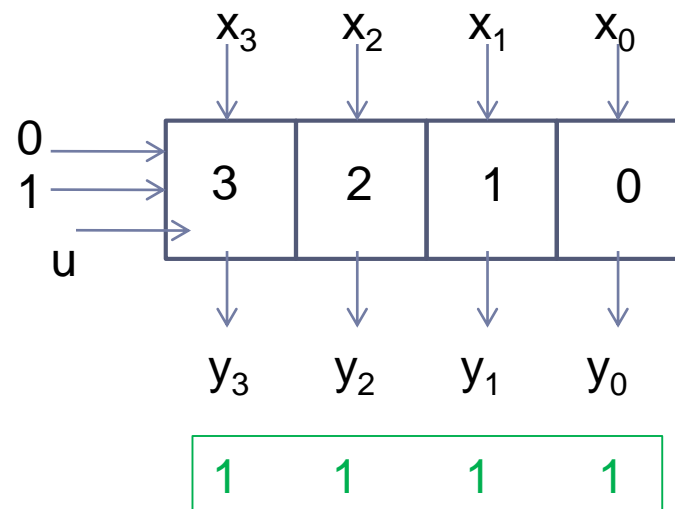

➤ Primeri izhodov za izbiro funkcije na vhodu

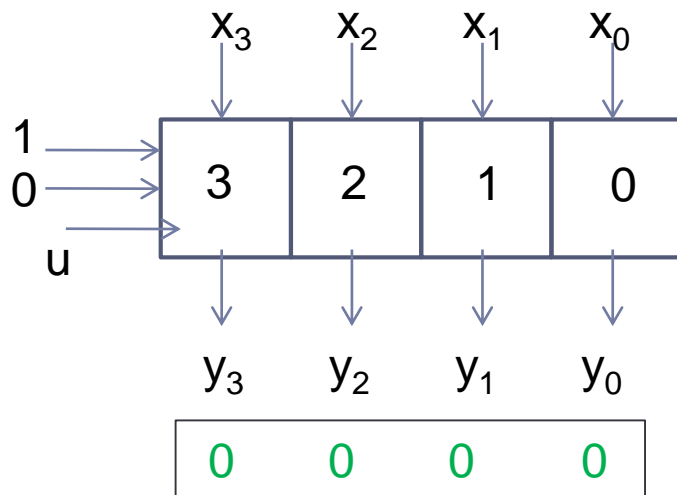
a) Vpis

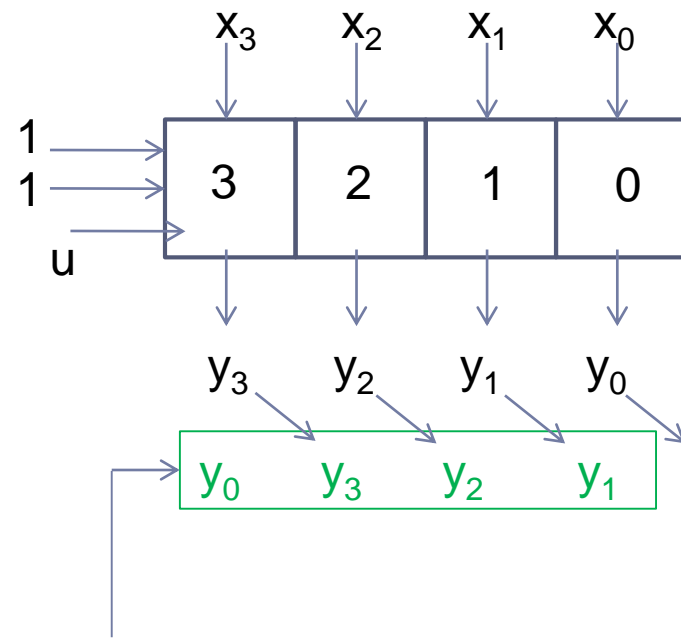
b) Set

c) Reset

d) CPD

➤ Aplikacijska tabela pomnilne celice i

a	b	$y_i(t)$	$y_i(t+1)$	D_i	J_i	K_i
0	0	0	x_i	x_i	x_i	$\bar{x}_i$
0	0	1	x_i	x_i	x_i	$\bar{x}_i$
0	1	0	1	1	1	$\times$
0	1	1	1	1	$\times$	0
1	0	0	0	0	0	$\times$
1	0	1	0	0	$\times$	1
1	1	0	y_{i+1}	y_{i+1}	y_{i+1}	$\bar{y}_{i+1}$
1	1	1	y_{i+1}	y_{i+1}	y_{i+1}	$\bar{y}_{i+1}$

D_i

a			
b	y_{i+1}	y_{i+1}	
	1	1	
			x_i

y_i

J_i

a			
b	y_{i+1}	y_{i+1}	
	$\times$	1	
			x_i

y_i

K_i

a			
b	$\bar{y}_{i+1}$	$\bar{y}_{i+1}$	
			$\times$
	$\times$	1	$\bar{x}_i$

y_i

Vezje za realizacijo univerzalnega registra

Realizacija: 4/1 MUX

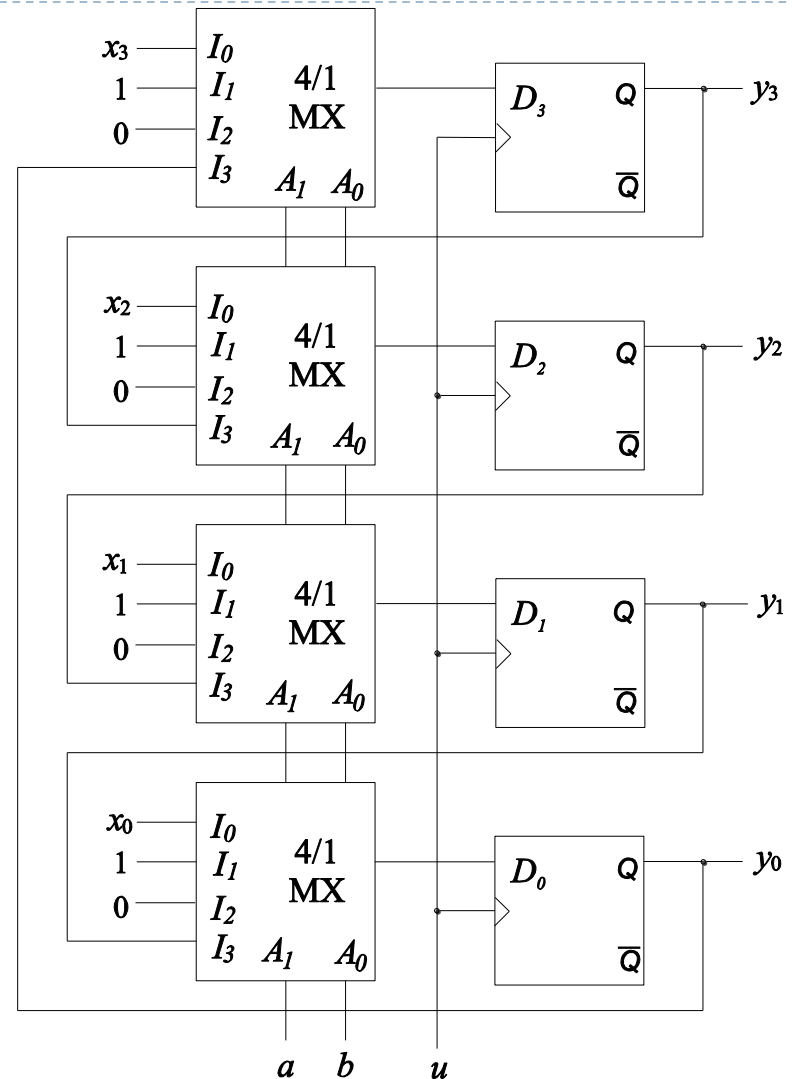
$$D_i = \bar{a}.\bar{b}.x_i \vee \bar{a}.b.1 \vee a.\bar{b}.0 \vee a.b.y_{i+1}$$

$$D_3 = \bar{a}\bar{b}x_3 \vee \bar{a}b \vee aby_0$$

$$D_2 = \bar{a}\bar{b}x_2 \vee \bar{a}b \vee aby_3$$

$$D_1 = \bar{a}\bar{b}x_1 \vee \bar{a}b \vee aby_2$$

$$D_0 = \bar{a}\bar{b}x_0 \vee \bar{a}b \vee aby_1$$

Števci

- Sekvenčno vezje: Q – izhod števca
- Modul štetja (M) - število različnih izhodnih stanj števca: ($M=8$, števec ima 8 stanj (0,1,2,3,4,5,6,7))
- Korak štetja ($k=1, 2, \dots$)
- Način štetja:
  - Povečevanje vrednosti – Inkrement: $Q = Q+k$
  - Zmanjševanje vrednosti – Dekrement: $Q = Q-k$
- Primer: Digitalna ura: (Ure: Minute: Sekunde),
 $M, k=1$, Inkrement

Števec
 $M=24$

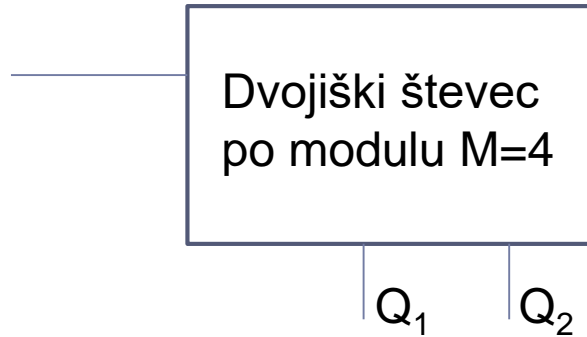
Števec
 $M=60$

Števec
 $M=60$

Števec (M=4, Inkrement, k=1)

Ura

vsak urin impulz
spremeni dvojiški
izhod števca

Diagram prehajanja stanj:

Vozlišča: stanja števca (0,1,2,3)

Delovanje:

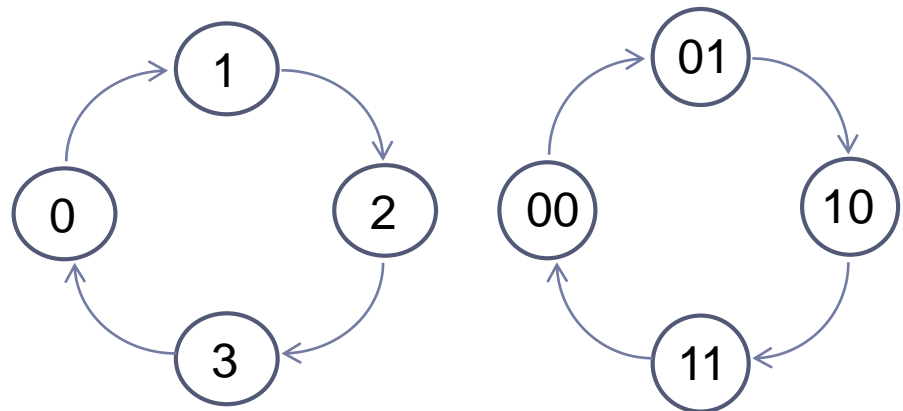
$0 \rightarrow 1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow 0 \rightarrow \dots$

ali

$00 \rightarrow 01 \rightarrow 10 \rightarrow 11 \rightarrow 00 \rightarrow \dots$

Usmerjene povezave:

Prehod iz stanja 2 stanje 3 ($t \rightarrow t+1$)

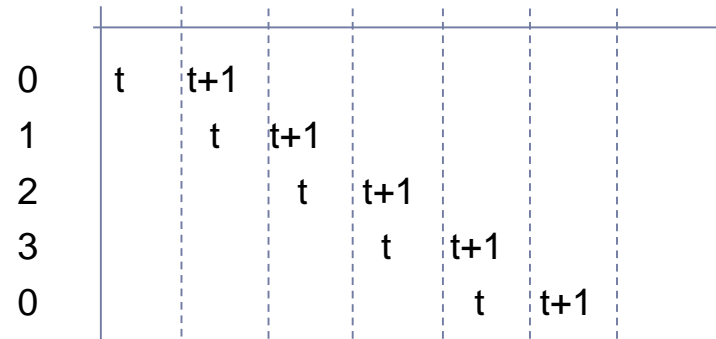

Izračun krmilnih vhodov

Delovanje števca:

- Časovno zaporedje
- Urin signal

u - urin signal

Tabela prehajanja stanj:

Q_1	Q_0	Q_1	Q_0	$J_1=K_1$	$J_0=K_0$
(t)	(t)	(t+1)			
0	0	0	1	0	1
0	1	1	0	1	1
1	0	1	1	0	1
1	1	0	0	1	1

J=K	$Q(t+1)$
0	$Q(t)$
1	$\overline{Q}(t)$

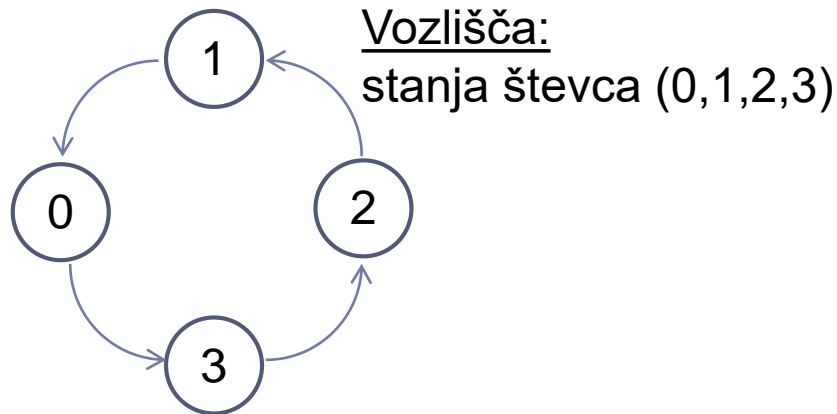
$$J_1 = K_1 = Q_0(t)$$

$$J_0 = K_0 = 1$$

Števec (M=4, Dekrement, k=1)

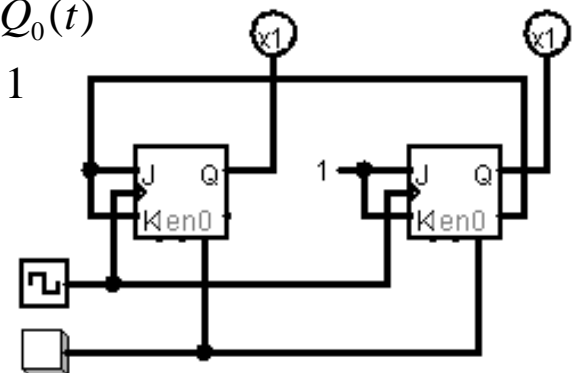
Diagram prehajanja stanj:

t	t	t+1	t+1		
Q_1	Q_0	Q_1	Q_0	$J_1=K_1$	$J_0=K_0$
0	0	1	1	1	1
0	1	0	0	0	1
1	0	0	1	1	1
1	1	1	0	0	1

$$J_1 = K_1 = \overline{Q_0}(t)$$

$$J_0 = K_0 = 1$$

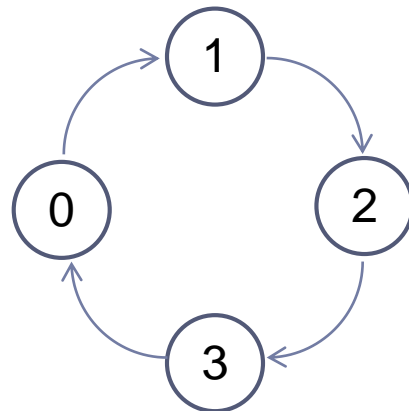

Števec s krmilnim vhodom (a)

- Združimo delovanje dveh funkcij štetja v istem števcu, to sta Inkrement in Dekrement

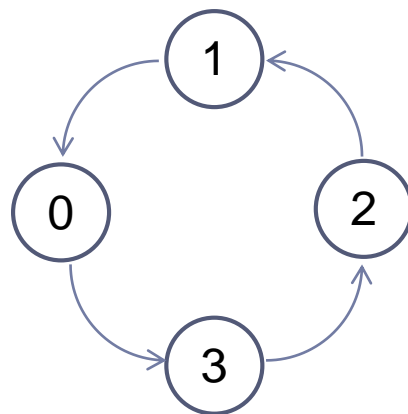
INKREMENT

t: 0
t+1: 1
t+2: 2
t+3: 3
t+4: 0
t+5: 1

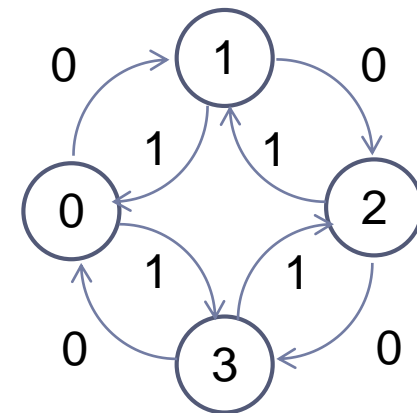

DEKREMENT

t: 0
t+1: 3
t+2: 2
t+3: 1
t+4: 0
t+5: 3

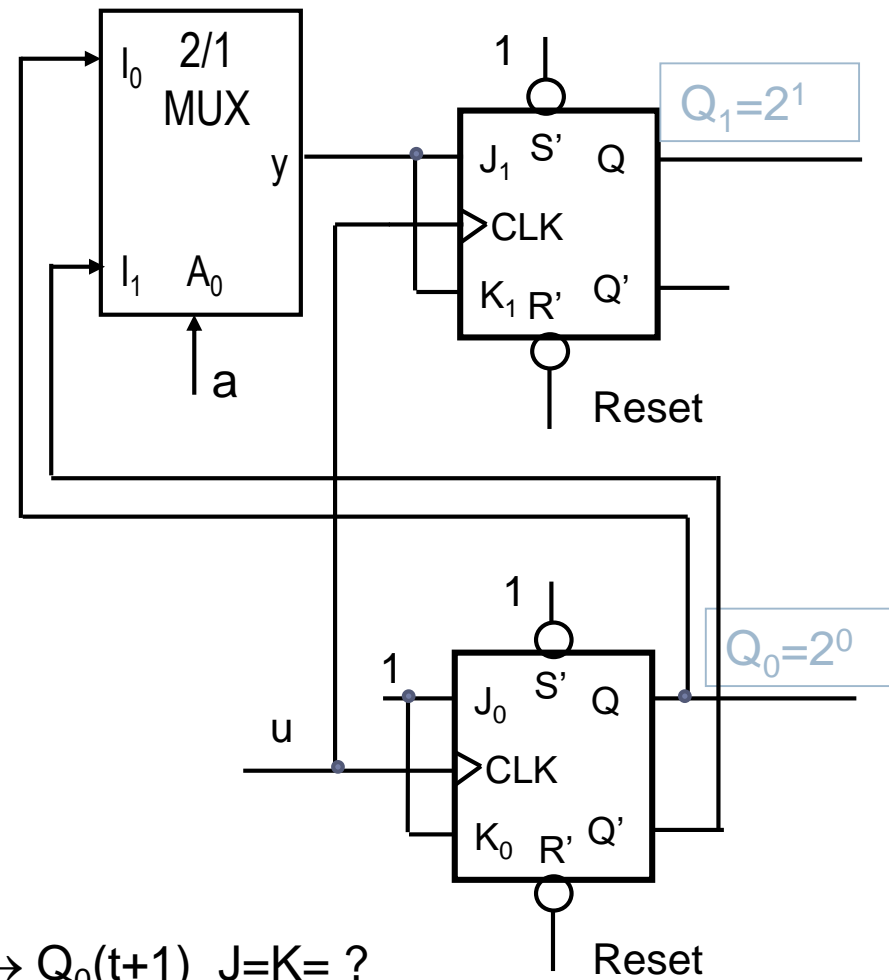
INKREMENT/DEKREMENT

a	
0	INKREMENT ($Q=Q+1$)
1	DECREMENT ($Q=Q-1$)

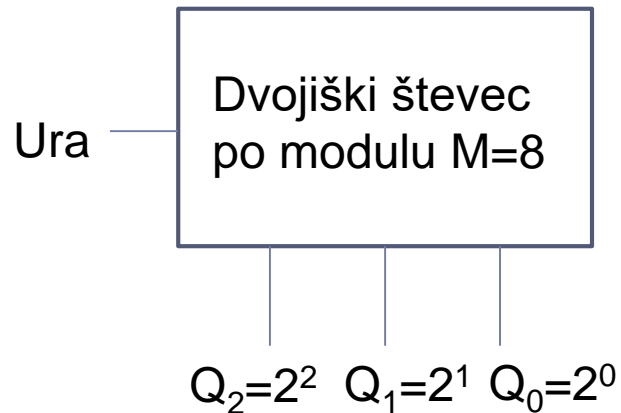
- Krmiljenje je izvedeno z multiplekserjem, ki izbira operacijo:
- inkrement ($a=0$)
- dekrement ($a=1$)

	t	t	t+1	t+1		
a	Q_1	Q_0	Q_1	Q_0	$J_1=K_1$	$J_0=K_0$
0	0	0	0	1	0	1
0	0	1	1	0	1	1
0	1	0	1	1	0	1
0	1	1	0	0	1	1
1	0	0	1	1	1	1
1	0	1	0	0	0	1
1	1	0	0	1	1	1
1	1	1	1	0	0	1

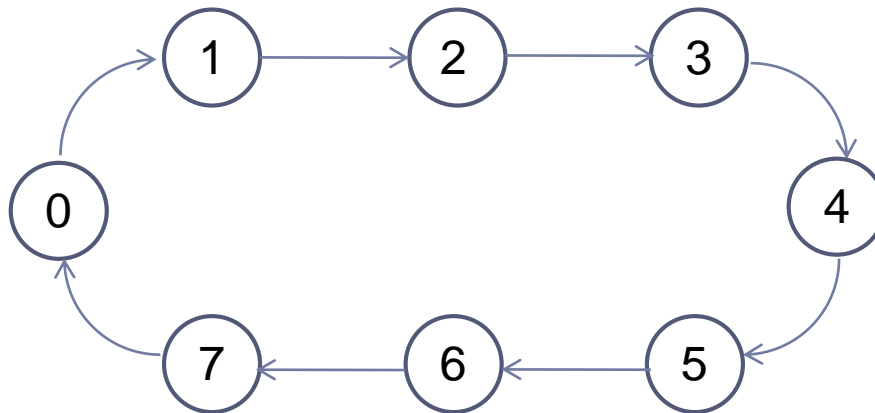

Določiti $Q_1(t) \rightarrow Q_1(t+1)$ $J=K= ?$
 $Q_0(t) \rightarrow Q_0(t+1)$ $J=K= ?$

Števec (M=8, Inkrement, k=1)

Diagram prehajanja stanj:

Tabela prehajanja stanj:

Q_2	Q_1	Q_0	Štetje
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	2
0	1	1	3
1	0	0	4
1	0	1	5
1	1	0	6
1	1	1	7
0	0	0	0
0	0	1	1
-	-	-	-

- t – trenutno stanje števca
- $t+1$ – naslednje stanje števca

t	t	t	$t+1$	$t+1$	$t+1$	$J_2=K_2$	$J_1=K_1$	$J_0=K_0$
Q_2	Q_1	Q_0	Q_2	Q_1	Q_0			
0	0	0	0	0	1	0	0	1
0	0	1	0	1	0	0	1	1
0	1	0	0	1	1	0	0	1
0	1	1	1	0	0	1	1	1
1	0	0	1	0	1	0	0	1
1	0	1	1	1	0	0	1	1
1	1	0	1	1	1	0	0	1
1	1	1	0	0	0	1	1	1

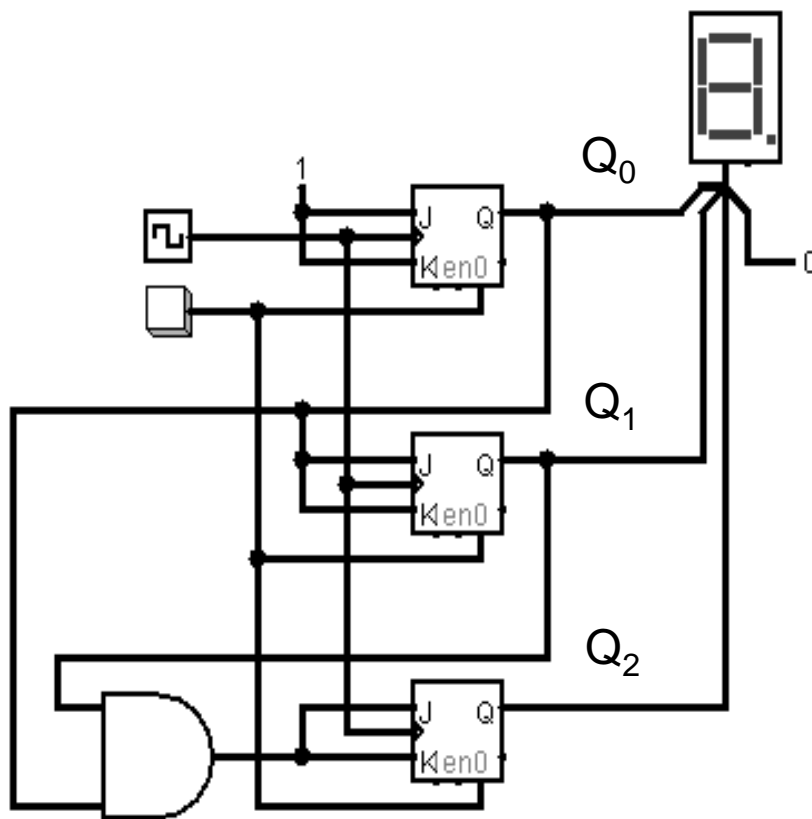
$$J_2 = K_2 = Q_1(t) \cdot Q_0(t)$$

$$J_1 = K_1 = Q_0(t)$$

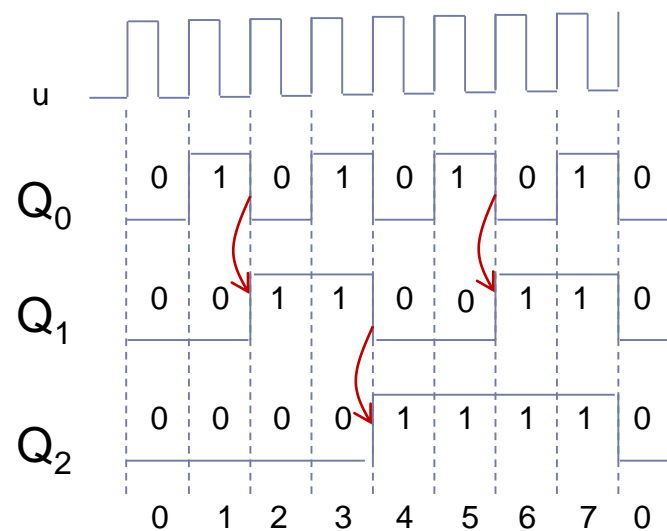
$$J_0 = K_0 = 1$$

Delovanje števca

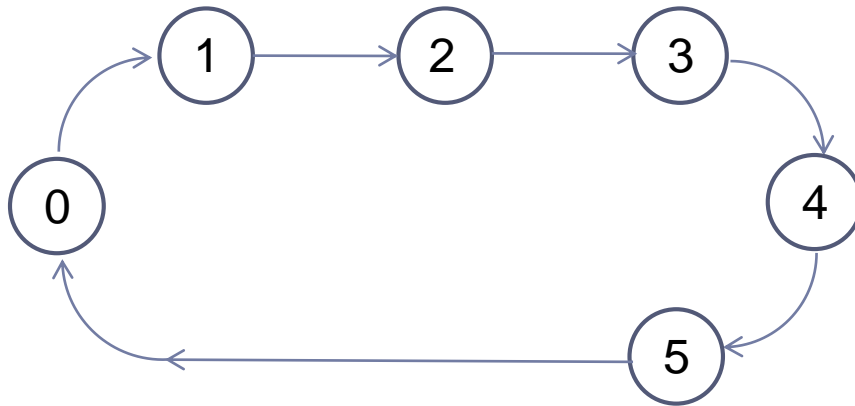
- Vezje vključuje 3 pomnilne celice JK, vrata AND

Časovni diagram

Načrtovanje sinhronskega števca (M=6)

- t – trenutno stanje števca,
- $t+1$ – naslednje stanje števca

Q_2	Q_1	Q_0	Q_2	Q_1	Q_0	$J_2=K_2$	$J_1=K_1$	$J_0=K_0$
(t)	(t)	(t)	(t+1)	(t+1)	(t+1)			
0	0	0	0	0	1	0	0	1
0	0	1	0	1	0	0	1	1
0	1	0	0	1	1	0	0	1
0	1	1	1	0	0	1	1	1
1	0	0	1	0	1	0	0	1
1	0	1	0	0	0	1	0	1
1	1	0	0,x	0,x	0,x	1,x	1,x	0,x
1	1	1	0,x	0,x	0,x	1,x	1,x	1,x

Rešitev a) fiksne vrednosti za J,K

	$\bar{Q}_0$	Q_0
$\bar{Q}_2\bar{Q}_1$		
$\bar{Q}_2Q_1$		1
Q_2Q_1	1	1
$Q_2\bar{Q}_1$		1

	$\bar{Q}_0$	Q_0
$\bar{Q}_2\bar{Q}_1$		1
$\bar{Q}_2Q_1$		1
Q_2Q_1	1	1
$Q_2\bar{Q}_1$		

	$\bar{Q}_0$	Q_0
$\bar{Q}_2\bar{Q}_1$	1	1
$\bar{Q}_2Q_1$	1	1
Q_2Q_1		1
$Q_2\bar{Q}_1$	1	1

$$J_2 = K_2 = Q_2Q_1 \vee Q_1Q_0 \vee Q_2Q_0$$

$$J_1 = K_1 = \bar{Q}_2Q_0 \vee Q_2Q_1$$

$$J_0 = K_0 = \bar{Q}_2 \vee \bar{Q}_1 \vee Q_0$$

- Vezje vključuje 3 pomnilne celice JK in in 5x AND, 3x OR logična vrata za realizacijo vhodnih funkcij:

$$J_2=K_2, J_1=K_1, J_0=K_0$$

Rešitev b) redundance za J=K

	$\bar{Q}_0$	Q_0
$\bar{Q}_2\bar{Q}_1$		
$\bar{Q}_2Q_1$		1
Q_2Q_1	x	x
$Q_2\bar{Q}_1$		1

	$\bar{Q}_0$	Q_0
$\bar{Q}_2\bar{Q}_1$		1
$\bar{Q}_2Q_1$		1
Q_2Q_1	x	x
$Q_2\bar{Q}_1$		

	$\bar{Q}_0$	Q_0
$\bar{Q}_2\bar{Q}_1$	1	1
$\bar{Q}_2Q_1$	1	1
Q_2Q_1	x	x
$Q_2\bar{Q}_1$	1	1

$$J_2 = K_2 = Q_1 \cdot Q_0 \vee Q_2 \cdot Q_0$$

$$J_1 = K_1 = \bar{Q}_2 Q_0$$

$$J_0 = K_0 = 1$$

- Enostavnejše vezje vključuje 3 pomnilne celice JK in 3x AND, 1x OR logična vrata za realizacijo vhodnih funkcij:

$$J_2 = K_2, J_1 = K_1, J_0 = K_0$$